O'ZBEKISTONRESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

NamMQI
O'quv-uslubiy boshqarma
№ 692
«3» 07 2024 y.

«Tasdiqlayman»
NamMQI rektori:
________ Sh. T.Ergashev
«3» 07 ______ 2024 yil

YANGI TAHRIRDAGI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASI FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	700 000-Muhandislik ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohasi:	730 000-Arxitektura va qurilish
Ta'lim yo'nalishi:	60730300-Qurilish muhandisligi (bino va inshootlar qurilishi) 60730900-Gidrotexnika qurilishi (turlari bo'yicha)

Namangan -2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar		
YTO'RK2304	2024-2025	3	4		
Fan/modulturi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari		
Tanlov	o'zbek		4		
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi	30m/30a	60	120	

2 **I. Fanning mazmuni**

II. O'zbekistonda yangi taxrirdagi konstitutsiyaning o'zgartitish zaruriyati. -oliy ta'lim muassasalari talabalarida O'zbekiston Respublikasi yangi konstitusiyasida mustahkamlangan muhim normalarga doir bilimlarini oshirish hamda amalda qo'llay olish bo'yicha malaka va ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. O'zbekiston Respublikasida yuz bergan muhim o'zgarishlar, tub islohotlarning mazmun-mohiyatini ko'rsatib berish va jamiyat hayotida, ijtimoiy turmush tarzida talabaning o'rni, o'zligini anglatish, shaxs, fuqaro maqomini tushunib yetishidan iborat.

Fanni o'qitishning maqsadi: Oliy ta'lim muassasalari talabalarida O'zbekiston Respublikasi yangi konstitutsiyasida mustahkamlangan muhim normlarga doir bilimlarini oshirish hamda amalda qo'llay olish bo'yicha malaka va ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – O'zbekistonda amalga oshirilgan konstitutsiyaviy islohotlarning ham asosiy g'oyasi inson qadrini ulug'lash, uning asosiy huquqlarini yanada mustahkamlash malakasini shakllantirish.

Kasbga xos ko'nikma va malakalarning shakllanishida Konstitutsiyasini mazmun-mohiyatini o'rganish ijtimoiy-falsafiy jihatdan tahlil qilish ta'lim va tarbiya jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari, uni tashkil etish shakllari, metodlari, ta'limni boshqarish texnologiyalarini mantiqiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish.

O'zbekiston Respublikasining yangi konstitutsiyasida mustahkamlangan normalar, egallangan nazariy bilimlarni amaliy hayotda qo'llash, talabaning mustaqil ta'lim olishda egallangan bilimlardan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Konstitutsiyaviy islohotlar hamda uning zarurati

Konstitutsiyaviy islohotlar mohiyati, ularning zarurati, Konstitutsiyaviy islohotlarning asosiy yo'nalishlari, Konstitutsiyaviy islohotlardan ko'zlangan natijalar. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar insonning sha'ni, qadr-qimmati, huquq va erkinliklari bundan buyon barcha sohalarda ustuvor ahamiyat kasb etishini qat'iy qoidaga aylantirish, bir so'z bilan aytganda, **"Inson qadri uchun"** g'oyasini hamda bugungi islohotlarning bosh tamoyili bo'lgan **"Inson – jamiyat – davlat"** degan yondashuvni yangi tahrirdagi Konstitutsiya loyihasining mazmun-mohiyatiga chuqur singdirilgan. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Konstitutsiyaviy komissiya a'zolari bilan uchrashuvdagi nutqida **"Bosh maqsadimiz – har bir yurtdoshimiz ushbu hujjatni mening Konstitutsiyam deb faxrlanadigan mukammal darajaga olib chiqishdir"**, deb ta'kidlagan edi.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (Yangi tahriri, O'zR 30.04.2023 y. referendumda qabul qilingan, O'zR 01.05.2023 y. O'RQ-837-son Konstitutsiyaviy Qonuniga muvofiq tasdiqlangan)ning 44, 50, 51, 57, 77, 79, 115-moddalarida ta'limga oid normalar belgilangan.

Shu ma'noda, referendumga chiqarilishidan oldin loyiha misli ko'rilmagan hajmda **jamoatchilikning keng qatlamlari** tomonidan sinchkovlik bilan muhokamadan o'tkazilganligi, buning natijasida **220 mingdan ortiq takliflar** kelib tushganligi, yangi tahrirdagi Konstitutsiya tom ma'noda xalq Konstitutsiyasi ekanligidan dalolat beradi.

2-mavzu. O'zbekiston-Ijtimoiy davlat tushunchasi

O'zbekiston-Ijtimoiy davlat tushunchasi, uning mazmun mohiyati, ushbu tushunchaning qo'llanishi, davlatning ijtimoy majburiyatlarga oid normalari.O'zbekiston **o'zini ijtimoiy davlat deb e'lon qilishi bilan.xar bir** fuqarosiga munosib turmush kechirishi uchun, shart-sharoit yaratish majburiyatini yaratish uchun barcha resurslarni ijtimoiy adolatli tamoyillari asosida taqsimlangan. **Ijtimoiy davlat** har bir inson uchun farovon turmush darajasi, xususan, sifatli ta'lim, kafolatli tibbiy xizmat, munosib mehnat sharoiti va adolatli ish haqi, pensiya va nafaqalar, ijtimoiy yordam va xizmatlar tizimi yaratilgan, uy-joyli bo'lish sharoiti mavjud bo'lgan, ijtimoiy tafovutlar yumshatilgan, muvozanatlashgan, **hech bir fuqaro o'z muammolari bilan yolg'iz qolmaydigan adolatli davlatdir.**

3-mavzu. O'zbekiston suveren, demokratik, huquqiy va dunyoviy davlat

Suverenitet, demokratiya tushunchasi, huquqiy va dunyoviy davlat belgilari hamda xususiyatlari, suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida O'zbekiston Respublikasining huquq va majburiyatlari.

4-mavzu. Insonning shaxsiy hamda siyosiy huquqlarini mustahkamlash masalalari

Inson huquqlari tushunchasi, tasnifi, shaxsiy huquq va erkinliklar, siyosiy huquqlar, Inson huquq va erkinliklari kafolatlari. Asosiy Qonunimiz ko'plab demokratik davlatlarda konstitutsiyaviy qurilish sohasidagi ilg'or tajribaning eng yaxshi jihatlarini, Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasining umume'tirof etilgan normalari hamda mazkur sohadagi boshqa xalqaro hujjatlarga asoslangan inson huquq va manfaatlari, erkinligini ta'minlash va himoya qilish mexanizmini o'zida mujassam etgan. Har kim o'z shaxsiga doir ma'lumotlarning himoya qilinishi huquqiga, shuningdek noto'g'ri ma'lumotlarning tuzatilishini, o'zi to'g'risida qonunga xilof yo'l bilan to'plangan yoki huquqiy asoslarga ega bo'lmay qolgan ma'lumotlarning yo'q qilinishini talab qilish huquqiga ega.

5-mavzu. O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining iqtisodiy, ijtimoiy huquqlari

Ijtimoiy-iqtisodiy huquqlar tushunchasi va ularning shakllariga oid munosabatlar. Har kim munosib mehnat qilish, kasb va faoliyat turini erkin tanlash, xavfsizlik va gigiyena talablariga javob beradigan qulay mehnat sharoitlarida ishlash, mehnati uchun hech qanday kamsitishlarsiz hamda mehnatga haq to'lashning belgilangan eng kam miqdoridan kam bo'lmagan tarzda adolatli haq olish, shuningdek ishsizlikdan qonunda belgilangan tartibda himoyalanish huquqiga ega.Mehnatga haq to'lashning eng kam miqdori insonning munosib turmush darajasini ta'minlash zarurati hisobga olingan holda belgilanadi.Homiladorligi yoki bolasi borligi sababli ayollarni ishga qabul qilishni rad etish, ishdan bo'shatish va ularning ish haqini kamaytirish taqiqlanadi. Davlat uzluksiz ta'lim tizimi, uning har xil turlari va shakllari, davlat va nodavlat ta'lim tashkilotlari rivojlanishini ta'minlaydi. Ta'lim tashkilotlarida alohida ta'lim ehtiyojlariga ega bo'lgan bolalar uchun inklyuziv ta'lim va tarbiya ta'minlanadi.

6-mavzu. Fuqarolari jamiyat va davlat ishlarini boshqarishdagi siyosiy huquqlari

Fuqarolar-jamiyat-davlat tushunchalari, fuqarolarning davlat boshqarishdagi huquqlari. O'zbekiston Respublikasining fuqarolari jamiyat va davlat ishlarini boshqarishda bevosita hamda o'z vakillari orqali ishtirok etish huquqiga ega. Bunday ishtirok etish o'zini o'zi boshqarish, referendumlar o'tkazish va davlat organlarini demokratik tarzda shakllantirish, shuningdek davlat organlarining faoliyati ustidan jamoatchilik nazorati vositasida amalga oshiriladi. Davlat organlarining faoliyati ustidan jamoatchilik nazoratini amalga oshirish tartibi qonun bilan belgilanadi O'zbekiston Respublikasining fuqarolari davlat xizmatiga kirishda teng huquqqa egadirlar.Davlat xizmatini o'tash bilan bog'liq cheklovlar qonun bilan belgilanadi.

7-mavzu. O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining madaniy va ekologik huquqlari.

Qulay atrof-muhitga bo'lgan huquqni ta'minlash masalalari,

fuqarolarning ta'lim olish huquqiga oid munosabatlar. Har kim qulay atrof-muhitga, uning holati to'g'risidagi ishonchli axborotga ega bo'lish huquqiga ega.Davlat fuqarolarning ekologik huquqlarini ta'minlash va atrof-muhitga zararli ta'sir ko'rsatilishiga yo'l qo'ymaslik maqsadida shaharsozlik faoliyati sohasida jamoatchilik nazoratini amalga oshirish uchun shart-sharoitlar yaratadi.Shaharsozlik hujjatlarining loyihalari qonunda belgilangan tartibda jamoatchilik muhokamasidan o'tkaziladi. Davlat barqaror rivojlanish prinsipiga muvofiq, atrof-muhitni yaxshilash, tiklash va muhofaza qilish, ekologik muvozanatni saqlash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshiradi. Davlat Orolbo'yi mintaqasining ekologik tizimini muhofaza qilish hamda tiklash, mintaqani ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan rivojlantirish yuzasidan choralar ko'radi.

8-mavzu. O'zbekiston Konstitutsiyada davlat hokimiyatini amalga oshirishga doir normalar

O'zbekiston Respublikasida davlat hokimiyati, ularning tarmoqlarga bo'linishi, davlat hokimiyatini tashkil etish, qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi, sud hokimiyatlari faoliyatiga doir o'zgarishlar. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish Qonunning yangi tahririni qabul qilish hamda shu orqali sohada qonuniylikni ta'minlashning eng samarali mexanizmlarini yaratish, qabul qilinayotgan normativ-huquqiy hujjatlarning qonunlarga, sotsial-iqtisodiy, ijtimoiy-siyosiy islohotlar ehtiyojiga mos bo'lishini ta'minlash zarurligi har tomonlama asoslab berilgan.

9-mavzu. Konsitutsiya ustunligi va muhofazasi

Konsitutsiya ustunligi va qonun ustunligi, ularning o'zaro nisbati, Konstitutsiya ustunligini ta'minlovchi normalar, Konstitutsiya muhofazasi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining muqaddimasida O'zbekiston xalqi huquqiy davlat barpo etishni ko'zlagani qayd qilingan. Huquqiy davlatning muhim va ajralmas belgisi - bu qonun ustuvorligi hisoblanadi.Qonun ustuvorligi xalq hokimiyati va inson huquqlari tushunchalari bilan bevosita bog'liq prinsipdir. Chunki xalq hokimiyati deganda fuqarolarning qarorlar qabul qilish jarayonida bevosita yoki bilvosita ishtirok etish huquqi tushuniladi. Shu ma'noda xalq irodasining ifodasi bo'lgan, fuqarolarning parlamentga saylab qo'ygan vakillari orqali yoki o'zlari tomonidan bevosita referendum orqali qabul qilingan qonunlar xalq hokimiyatchiligining natijasi, majoziy qilib aytganda, mevasi hisoblanadi. Inson huquq va erkinliklari qonunlar vositasida hayotga joriy etiladi, aslida qonunlarning pirovard maqsadi ham inson, uning huquq va erkinliklarini himoya qilishdan iboratdir.

10-mavzu. Fuqarolik jamiyati institutlarining mazmun mohiyati

Fuqarolik jamiyati institutlari tushunchasi, jamoat birlashmalari, nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, ommaviy axborot tushunchalari. Oila jamiyatning asosiy prinsipi, nikoh, voyaga etmaganlar, ota-onalarning va farzandlarning jamiyatdagi vazifalari. O'zbekiston Respublikasida kasaba uyushmalari, siyosiy partiyalar, olimlarning jamiyatlari, xotin-qizlar tashkilotlari, faxriylar, yoshlar va nogironligi bo'lgan shaxslar tashkilotlari, ijodiy uyushmalar, ommaviy harakatlar hamda fuqarolarning boshqa birlashmalari jamoat birlashmalari sifatida e'tirof etiladi.Jamoat birlashmalarini tarqatib yuborish, ularning faoliyatini taqiqlab yoki cheklab qo'yish faqat sud qarori asosidagina amalga oshiriladi.

11-mavzu. O'zbekiston Konstitutsiyada Oila, bolalar va yoshlar siyosati

Oila jamiyatning asosiy prinsipi, nikoh, voyag aetmaganlar, ota-onalarning va farzandlarning jamiyatdagi vazifalari. Davlat oilaning to'laqonli rivojlanishi uchun ijtimoiy, iqtisodiy, huquqiy va boshqa shart-sharoitlar yaratadi. Ota-onalar va ularning o'rnini bosuvchi shaxslar o'z farzandlarini voyaga yetguniga qadar boqishi, ularning tarbiyasi, ta'lim olishi, sog'lom, to'laqonli va har tomonlama kamol topishi xususida g'amxo'rlik qilishga majburdirlar. Farzandlar ota-onasining nasl-nasabi va fuqarolik holatidan qat'i nazar, qonun oldida tengdirlar.Bolaning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash hamda himoya qilish, uning jismoniy, aqliy va madaniy jihatdan to'laqonli rivojlanishi uchun eng yaxshi shart-sharoitlarni yaratish davlatning majburiyatidir

12-mavzu. Konstitutsiyada Oliy Majlis deputatlarning vakolatlari va burchlari

Oliy Majlis iikki palatadan iborat, besh yil, bir yuz ellik deputat, Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi mutlaq vakolatlari quyidagilardan, parlament tekshiruvini o'tkazish. Saylov kuni yigirma besh yoshga to'lgan hamda kamida besh yil O'zbekiston Respublikasi hududida muqim yashayotgan O'zbekiston Respublikasi fuqarosi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputati, shuningdek O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati a'zosi bo'lishi mumkin. Deputatlikka nomzodlarga qo'yiladigan talablar qonun bilan belgilanadi. Qonunchilik tashabbusi huquqiga O'zbekiston Respublikasi Prezidenti, davlat hokimiyatining oliy vakillik organi orqali Qoraqalpog'iston Respublikasi, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputatlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi ega.

13-mavzu. O'zbekiston Respublikasining Prezidentining vazifalari va burchlari

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga saylanish tartibi, Prezidentning vakolatlari va burchlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga o'ttiz besh yoshdan kichik bo'lmagan, davlat tilini yaxshi biladigan, bevosita saylovgacha kamida 10 yil O'zbekiston hududida muqim yashayotgan O'zbekiston Respublikasi fuqarosi saylanishi mumkin. Ayni bir shaxs surunkasiga ikki muddatdan ortiq O'zbekiston Respublikasining Prezidenti bo'lishi mumkin emas.O'zbekiston Respublikasining Prezidenti O'zbekiston Respublikasining fuqarolari tomonidan umumiy, teng va to'g'ridan to'g'ri saylov huquqi asosida yashirin ovoz berish yo'li bilan yetti yil muddatga saylanadi. O'zbekiston Respublikasining Prezidentini saylash tartibi qonun bilan belgilanadi.

14-mavzu. Vazirlar mahkamasining fuksiyalari

Vazirlar Mahkamasini vazifalari, qaror va farmoyishlari, Bosh vazir tushunchasi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi ijro etuvchi hokimiyatni amalga oshiradi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri, uning o'rinbosarlari va vazirlardan iborat. Qoraqalpog'iston Respublikasi hukumatining boshlig'i Vazirlar Mahkamasi tarkibiga o'z lavozimi bo'yicha kiradi.Vazirlar Mahkamasi o'z faoliyatini ijro etuvchi hokimiyat faoliyatining O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan belgilanadigan asosiy yo'nalishlari doirasida amalga oshiradi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi samarali iqtisodiy, ijtimoiy, soliq va budjet siyosati amalga oshirilishi, ilm-fan, madaniyat, ta'lim, sog'liqni saqlashni hamda iqtisodiyotning va ijtimoiy sohaning boshqa tarmoqlarini rivojlantirishga doir dasturlarning ishlab chiqilishi hamda bajarilishi uchun javobgar bo'ladi.

15-mavzu. Sud hokimyati, Advakatura, Prokuraturalar tomonidan amalga oshiriladigan vazifalar

Sud, Advakatura, Prokuratura tushunchalari, inson manfaatlari, qonun ustivorligi. O'zbekiston Respublikasida sud hokimiyati qonun chiqaruvchi va ijro etuvchi hokimiyatdan, siyosiy partiyalardan, fuqarolik jamiyatining boshqa institutlaridan mustaqil holda ish yuritadi. Jismoniy va yuridik shaxslarga malakali yuridik yordam ko'rsatish uchun advokatura faoliyat ko'rsatadi.Advokatura faoliyati qonuniylik, mustaqillik va o'zini o'zi boshqarish prinsiplariga asoslanadi. Prokuratura organlarining yagona markazlashtirilgan tizimiga O'zbekiston Respublikasining Bosh prokurori boshchilik qiladi.Qoraqalpog'iston Respublikasining prokurori O'zbekiston Respublikasining Bosh prokurori bilan kelishilgan holda Qoraqalpog'iston Respublikasining oliy vakillik organi tomonidan tayinlanadi

III. Amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlarining uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1- mavzu. Konstitutsiyaviy islohotlar hamda uning zarurati

2- mavzu. O'zbekiston-Ijtimoiy davlat tushunchasi

3- mavzu. O'zbekiston suveren, demokratik, huquqiy va dunyoviy davlat

4- mavzu. Insonning shaxsiy hamda siyosiy huquqlarini mustahkamlash masalalari

5- mavzu. O‘zbekiston Respublikasi fuqarolarining iqtisodiy, ijtimoiy huquqlari

6- mavzu. Fuqarolari jamiyat va davlat ishlarini boshqarishdagi siyosiy huquqlari

7- mavzu. O‘zbekiston Respublikasi fuqarolarining madaniy va ekologik huquqlari.

8- mavzu. O‘zbekiston Konstitutsiyada davlat hokimiyatini amalga oshirishga doir normalar

9- mavzu. Konsitutsiya ustunligi va muhofazasi

10 -mavzu. Fuqarolik jamiyat iinstitutlarining mazmun mohiyati

11- mavzu. O‘zbekiston Konstitutsiyada Oila, bolalar va yoshlar siyosati

12 -mavzu. Konstitutsiyada Oliy Majlis deputatlarning vakolatlari va burchlari

13-mavzu. O‘zbekiston Respublikasining Prezidentining vazifalari va burchlari.

14-mavzu. Vazirlar mahkamasining fuksiyalari

15-mavzu. Sud hokimyati, Advakatura, Prokuraturalar tomonidan amalga oshiriladigan vazifalar

Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurilmalari bilan jixozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi zarur. Mashg‘ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq.

IV.Mustaqil ta‘lim va mustaqil ishlar

"Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini o‘rganish"fanidan mustaqil ta‘lim va mustaqil ishla ryangi innovatsion va kompyuter texnologiyalari qo‘llanilgan holda yozma va o‘g‘zaki shaklda olinadi. Bunda uchta o‘zaro bog‘liq anglash va ijod qilish faoliyatini o‘zi chiga oladi: mashg‘ulotlarda olingan axborotni qayta ishlash, qabul qilinganlarni tizimlashtirish, mustaqil shakllantirish, xulosalash va umumlashtirish.

Mustaqil ta‘limning birinchi, ikkinchi va uchinchi mustaqil ta‘lim topshiriqlarini belgilangan tartibda bajarish talabaga maksimal baho olish imkonini beradi. Ular mos ravishda birinchi va ikkinchi oraliq nazorat baholariga qo‘shiladi.

Amaliy mashg’ulotlariga tayyorgarlik ko’rish. Bunda talaba har bir amaliy mashg’ulotiga tayyorgarlik ko’rish va berilgan mavzuni konspektlashtirish uchun kutubxonada ishlashi, elektron resurslardan foydalanishi lozim

Mustaqil ta‘lim uchun quyidagi topshiriqlar tavsiya etiladi:

1. Esse yozish.

Bunda talaba esse uchun tavsiya etilgan mavzulardan xtiyoriy 1 ta mavzu tanlab oladi va tanlagan mavzusini esse shaklida yozma bayon qiladi. U mavzuning mohiyatini tushuntirishi, bilish, aytib berish, tasavvurga ega bo‘lishi zarur.

2.Taqdimot tayyorlash.

Bunda talaba taqdimot uchun tavsiya etilgan mavzulardan ixtiyoriy 1 ta mavzu tanlab oladi va tanlagan mavzusiga taqdimot tayyorlaydi. U mavzuning mohiyatini axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida tushuntirishi, bilishi, aytib berishi kerak.

3. Krossword tuzish.

Bunda talaba krossword uchun tavsiya etilgan mavzulardan ixtiyoriy1 ta mavzu tanlab oladi v atanlagan mavzusiga krossword tuzadi. Krossword talabaga yangicha yondashuv va fikrlashga yordam beradi

3 **V.Fan o’qitilishining natijalari (shakllnadigan kompetensiyalar)**

Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba:

Konstitutsiyaga yangi kiritilgan asosiy huquq va erkinlarning mazmun-mohiyatini bilish;

Kiritilgan yangi normalarni sharhlayolish ko‘nikmasini bilishi kerak;

"Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi konstitutsiyasini o‘rganish" natijasida atrofida sodir bo‘layotgan jarayonlarga o‘z munosabatini bildira olish, jamiyat va inson dunyoqarashi rivojida fanining o‘rnini anglash va bugungi kunda sodir bo‘layotgan voqealarning davlatdagi muhim voqealar bilan bog‘liqligini bilish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.

Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi konstitutsiyasini o’rganish, chuqur bilish, internet ijtimoiy tarmoqlarida axborotni tanlash va ulardan foydalanish usullarini egallashi; o‘zining kasbiy faoliyatida mustaqil qarorlar

qabul qilishi, bakalavriatning mos yo'nalishi bo'yicha raqobatbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo'lishi, ma'naviy-milliy va umuminsoniy masalalar bo'yicha o'z qarashlarini ilmiy asoslashni va ifodalashni bilish, milliy mustaqillik g'oyalariga amal qiladigan faol hayotiy dunyoqarash kabi malakalarga ega bo'lishi kerak.

4 **VI. Ta 'lim texnologiyalari va metodlari:**

- ma'ruzalar;
- intefaol keys-stadilar;
- amaliy mashg'ulotlar (mantiqy fikrlash, tezkor savol- javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5 **VII. Kreditlarni olish uchun talablar:**

"Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyasini o'rganish" fani kursini o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, amaliy mashg'ulotlari, taqdimotlar, hamda mavzu bo'yicha mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Oraliq nazorat, mustaqil ish shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshiriqlarini muvaffaqiyatli topshirishi kerak bo'ladi.

Fandan talabalarni baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o 'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi NIZOM asosida amalga oshiriladi.

Asosiy adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (yangi taxriri). - Toshkent: O'zbekiston, 2023. 31 b.

2. Bekov I. Konstitusiyada o'qituvchi maqomi:Uchinchi Renessansning mustahkam zamini. YangiO'zbekiston" gazetasi №52 - son 16-mart 2023-yil.

6

3. Матенов Р. Новые принципы государственного устройства. Правда востока" № 100 от 24 мая 2023 года.

4. Ziyamuhamedova Sh. Shaxsga doir ma'lumotlar muhofazasi. "Huquq" gazetasi № 20 - son 18-may 2023-yil.

5. Isaeva F. Yangi Konstitusiya kuchga kirdi! Nimalar o'zgardi? "Inson va qonun" gazetasi № 19 - son 16-may 2023-yil.

6. Yangilanayotgan Konstitusiya. 100 savolga 100 javob. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Qonunchilik va huquqiy siyosat instituti. – Toshkent. "Adolat" milliy huquqiy axborot markazi, 2023-yil. – 180 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

7. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. – T.: Adolat, 2003.

8. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksi. – T.: Adolat, 2001.

9. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi. – T.: Adolat, 2001.

10. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi.– T.: Adolat, 2005.

11. O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi. – T.: Adolat, 1999.

12. O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksi.– T.: Adolat, 1998.

13. O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi.– T.: Adolat, 2008.

14. O'zbekiston Respublikasining xo'jalik prosessual kodeksi. – T.: Adolat, 1998.

15. O'zbekiston Respublikasining shaharsozlik kodeksi.– T.: Adolat, 2002.

16. O'zbekiston Respublikasining «Fuqarolik to'g'risida»gi Konstitusiyaviy qonuni. 1992 yil 2 iyul. (O'zbekistonning yangi qonunlari, 6-son.) – T.: Adolat, 1993.

17. O'zbekiston Respublikasi «Fuqarolarning murojaatlari to'g'risida»gi qonuni (yangi taxriri). 2002.

18. O'zbekiston Respublikasi «Iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi qonuni 26 aprel 1996. - T.: Xega –Print, 2001.

19. O'zbekiston Respublikasining "Tadbirkorlik foaliyati

	erkinliklarining kafolatlari to‘g‘risida"gi qonun, 2000 yil 25 may. 20. O‘zbekiston Respublikasining «Sudlar to‘g‘risida»gi qonuni. Xalq so‘zi, 2001 yil 13 fevral. 21. O‘zbekiston Respublikasining «Prokuratura to‘g‘risida»gi qonuni. (Yangi taxriri). 2002. 22. O‘zbekiston Respublikasining "Ta’lim to‘g‘risida"gi qonuni. 2019 y. 23. "Inson huquqlari Umumjaxon Deklaratsiyasi". "Inson huquqlari to‘g‘risidagi xalqaro BILL". 1993y. 24. "Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risida"gi xalqaro pakt. "Inson huquqlari bo‘yicha xalqaro shartnoma. – T.: "Adolat, 36-bet. 25. "Iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlar to‘g‘risida"gi xalqaro pakt. "Inson huquqlari bo‘yicha xalqaro shartnoma.T., "Adolat, 59-bet. 26. «Ayollar huquqi to‘g‘risida»gi konvensiya. (Inson huquqlari bo‘yicha xalqaro shartnomalar, T-2004). 27. «Bola huquqlari to‘g‘risida»gi Konvensiya. Inson huquqlari to‘g‘risidagi xalqaro shartnomalar T.2004. **Axborot manbalari:** www.ziyonet.uz. www.lex.uz www.tsul-library.uz www.konstsud.uz www.senat.uz www.parliament.uz
	Namangan muhandislik-qurilish instituti tomonida nishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8	**Fan/modul uchun mas‘ullar:** S.Dehqonova–Namangan Muhandislik-Qurilish Instituti, o‘qituvchi
9	**Taqrizchi:** A.Mirzaaxmedov Namangan Muhandislik-Texnologiya Instituti falsafa fanlari doktori professor.